

KRZYSZTOFORY

Zeszyty Naukowe Muzeum Historycznego Miasta Krakowa

43

Muzeum Krakowa

KRZYSZTOFORY

KRZYSZTOFORY

Scientific Bulletin of the Historical Museum of the City of Kraków

KRZYSZTOFORY

Zeszyty Naukowe Muzeum Historycznego Miasta Krakowa

43

Muzeum Krakowa

Kraków 2025

Recenzenci zeszytu 43 / Reviewers of Volume 43: Marek Ferenc (Uniwersytet Jagielloński), Marcin Gadocha (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), Marta Kłak-Ambrożkiewicz (Muzeum Narodowe w Krakowie), Krzysztof Mikulski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), Zdzisław Noga (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), Mirosław Płonka (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), Katarzyna Smyk (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), Łukasz Tomasz Sroka (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), Joanna Ślaga (Uniwersytet Jagielloński), Jacek Wijaczka (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), Janusz Wojtycza (Uniwersytet Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie), Michał Zajda (Instytut Pamięi Narodowej), Anna Ziębińska-Witek (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

Redaktor prowadzący / Commissioning Editor: Anna Biedrzycka

Tłumaczenie przedmowy i streszczeń na język angielski oraz korekta artykułów anglojęzycznych / Translation of the foreword and abstracts into English and proofreading of English texts: Maria M. Piechaczek-Borkowska

Projekt graficzny / Graphic Design: Monika Wojtaszek-Dziadusz

Ilustracje / Illustrations: Archiwum Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, Archiwum Narodowe w Krakowie (ANK), Capa Culture GmbH, Ghetto Fighters' House Archive, Google Maps, Hegyaljai Mesterek Népművészeti Egyesülete (Folk Art Association of the Hegyalja Masters), Herman Ottó Múzeum, Illinois Digital Newspaper Collections, Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce, Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa, Kölnisches Stadtmuseum, Matyó Népművészeti Egyesület (Matyó Folk Art Association), Muzeum im. Władysława Orkana w Rabce-Zdroju, Muzeum Krakowa (MK), Muzeum Mazowieckie w Płocku, National Archives and Records Administration (NARA), Stadtgeschichtliches Museum Leipzig, STAM – Stadsmuseum Gent, Wikipedia, Wojskowe Biuro Historyczne
zbiory / collections of: rodziny Klimków, Jerzego Kękusia, Piotra Machała / the Klimek family, Jerzy Kękuś, Piotr Machał oraz / and: Benedek Baranczó, Kai Bergmann, C. Ehrchen, Pieter Geens, Marcin Gulis, Piotr Idem, Ákos Juhász, Kamil Kopek, Bogdan Krężel, Géza Kulcsár, Viktória Mészáros, Zoltán Nagy, Mateusz Niemiec, Piotr Opaliński, Markus Scholz, R. Spekking, Tomasz Stachów, Andrzej Szoka, Jakub Zawadziński, Eran Zohar

ISSN 0137-3129

© Muzeum Krakowa, Kraków, 2025

Wydawca / Publisher:
Muzeum Krakowa, Rynek Główny 35, 31-011 Kraków
www.muzeumkrakowa.pl
www.facebook.com/muzeumkrakowa

<https://journals.akademicka.pl/krzysztofory>

Rocznik jest wpisany do prowadzonego przez MEiN Wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych z 3 listopada 2023 r.: na liście nr 32461; unikatowy identyfikator czasopisma – 201305 / The annual is included on the updated list of scholarly journals and peer-reviewed proceedings from international conferences accredited by the Ministry of Education and Science published on 3 November 2023: item No. 32461 on the list; the journal's unique identifier is 201305

Czasopismo jest indeksowane w bazie ERIH PLUS / The journal is included in the ERIH PLUS database

Pierwotną wersją czasopisma jest wersja papierowa / The periodical originally comes out in paper

Printed in Poland

Nakład 200 egz. / An edition of 200 copies

Skład, przygotowanie do druku / Typesetting: Jacek Łucki

Druk / Print: Sindruk Sp. z o.o., Opole

Redaktor / Editor

Michał Niezabitowski

Rada Naukowa / Scientific Council

Zdzisław Noga, przewodniczący / President (Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie), Andrzej Betlej (Zamek Królewski na Wawelu – Państwowe Zbiory Sztuki), Kamila Follprecht (Archiwum Narodowe w Krakowie), Jacek Gądecki (Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie), Jacek Górski (Muzeum Archeologiczne w Krakowie, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie), Anselm Hartinger (Stadtgeschichtliches Museum Leipzig, RFN), Piotr Majewski (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), Anna Niedźwiedz (Uniwersytet Jagielloński), Elżbieta Nieroba (Uniwersytet Opolski), Zuzana Palicová (Múzeum mesta Bratislavy, Słowacja), Jacek Popiel (Uniwersytet Jagielloński), Jacek Purchla (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie), Stanisława Trebunia-Staszal (Uniwersytet Jagielloński)

Kolegium Redakcyjne / Editorial Board

Michał Niezabitowski – przewodniczący / President, Anna Bednarek, Anna Biedrzycka, Ewa Gaczoł, Piotr Hapanowicz, Zdzisław Noga, Jacek Salwiński, Andrzej Szoka, Barbara Świadek, Jacek Zinkiewicz – sekretarz / Secretary

Spis treści

Contents

8	_____ Michał Niezabitowski	Słowo od wydawcy
11	_____	A Word from the Publisher
14	_____	Artykuły i rozprawy
		Research Papers and Treatises
15	_____ Arnold Tóth	Museums and Intangible Cultural Heritage in North-East Hungary
		Muzea i niematerialne dziedzictwo kulturowe na terenie północno-wschodnich Węgier
29	_____ Brecht Dewilde	Rebellious Heritage. Collecting Activism to Capture Debates on Urban Change
		Dziedzictwo buntu. Tworzenie kolekcji aktywizmu dla utrwalenia publicznej debaty wokół przemian obszarów miejskich
41	_____ Anselm Hartinger	“World Village Leipzig”? What Museum Activities Reveal About Conflicting Identity Concepts in a Civic Society Between Global Orientation and Small-Town Values
		„Globalna wioska Lipsk”? Co działalność muzealna może nam powiedzieć o sprzecznych koncepcjach tożsamości w społeczeństwie obywatelskim – między orientacją globalną a małomiasteczkowymi wartościami
51	_____ Stefan Lewejohann	City. Museum. Emotion. Creating a New and Modern Museum in the Spirit of Europe
		Miasto. Muzeum. Emocje. Tworzenie nowego i nowoczesnego muzeum w duchu europejskim
57	_____ Maciej Zdanek	Uroczystość hołdu pruskiego w Krakowie 10 kwietnia 1525 roku w świetle diariuszy profesorów Uniwersytetu Krakowskiego
		The Celebration of the Prussian Homage in Kraków on 10 April 1525 in the Light of the Diaries of the Professors of the University of Kraków
65	_____ Jacek Zinkiewicz	Ordynacja zamykania bram Krakowa z 1721 roku
		The Ordinance Regulating the Closing of Kraków’s Gates from 1721
75	_____ Kamil Kopek	Kwiaty rzucone z rozmachem – Jan Bulas, malarz polnych gigantów
		Flowers Tossed with a Flourish – Jan Bulas, the Painter of Wild Floral Giants
91	_____ Tomasz Stachów	Harczerze z tablic podgórskiego pomnika plutonu „Alicja”
		The Boy and Girl Scouts of the “Alicja” Platoon Commemorated on the Plaques of the Monument in Podgórze, Kraków
115	_____ Eran Zohar	Rethinking Jewish Resisters’ Attacks on German Targets in Kraków
		Nowe spojrzenie na ataki żydowskich bojowników na cele niemieckie w Krakowie

144	_____	Miscellanea
145	_____ Andrzej Iwo Szoka	Atlas Niematerialnego Dziedzictwa Krakowa. Program naukowy Muzeum Krakowa – zakresy, realizacja i plany An Atlas of Kraków's Intangible Heritage. A Research Programme Launched at the Museum of Kraków – Scope, Implementation and Plans
161	_____ Mikołaj Niedojadło	Plakaty z kolekcji leninianów w zbiorach Muzeum Krakowa Posters from the Leniniana Collection in the Holdings of the Museum of Kraków
169	_____ Katarzyna Bednarczyk	Powojenny Kazimierz w negatywach Eugeniusza Wilczyka Postwar Kazimierz District in the Negatives of Eugeniusz Wilczyk
177	_____ Jacek Salwiński	Kronika działalności Muzeum Krakowa w 2024 roku The Chronicle of Activity of the Museum of Kraków in 2024
204	_____	Artykuły recenzyjne i recenzje Review Articles and Reviews
205	_____ Jacek Zinkiewicz	Wehikuly pamięci czy wehikuly interpretacji? O książce Piotra Oknińskiego <i>Wehikuly pamięci. Przeszłość i władza w dawnym Krakowie (do końca XVIII w.)</i> Vehicles of Memory or Vehicles of Interpretation? On Piotr Okniński's Book <i>Wehikuly pamięci. Przeszłość i władza w dawnym Krakowie (do końca XVIII w.)</i> [Vehicles of Memory: The Past and Power in Old Kraków (Until the End of the 18th Century)]
213	_____ Agnieszka Chłosta-Sikorska	Kraków w biegu pamięci – refleksje nad książką <i>Galopem przez Kraków i z powrotem</i> Andrzeja Kurza Kraków on the Run of Memory – Some Reflections on Andrzej Kurz's Book <i>Galopem przez Kraków i z powrotem</i> [Galloping Across Kraków and Back]
218	_____	Wspomnienia pośmiertne Posthumous Tributes
219	_____ Małgorzata Palka	Halina Sitko (1929–2024)
222	_____ Marcin Baran	Łukasz Klimek (1983–2025)